

DZIENNIK URZĘDOWY WOIEWODZTWA KRAKOWSKIEGO

w Kielcach dnia 24. Lutego 1822. roku.

Nro. 4982. 5010. *Wydział Woyny.*

KOMMISSYA WOIEWODZTWA KRAKOWSKIEGO.

Uwielamiaiąc ninieyszem Wóytów i Burmistrzów o rozpocząć się maiącey z dniem 1. Marca r. b. rewizyi Spisu woyskowego na rok 1822. umieszcza poniżej wydaną w tey mierze przez Wyssokie Kommissyje Rządowe Spraw Wewnetrznych i Policyi, tudzież Woyny, Instrukcyą, i oznaymia zarazem co następuje:

1. Kommissarze w Obwody delegowani, stosownie do Art. 11. rzeczoney Instrukcyi, przez oddzielne Obiegniki oznaymia kolej działania Delegacyi Zaciągowych. Obowiązkiem przeto będzie Wóytów i Burmistrzów w terminach z tey kolei wyniklych, mieć przygotowane dowody, Art. 11. Postanowienia Xięcia Namiestnika Królewskiego z dnia 27. Stycznia r. 1818. objęte i księgi ludności mieć w ten sposob uregulowane, aby Kommissya Woiewodzka niebyła w potrzebie przystąpić do wymierzenia na winnych kary z Art. 13. tegoż postanowienia wynikaiącey.

2. Księgi ludności kaźdey respective Gminy w Kommissyi Woiewodzkiej znaydujące się, równie iak złożone cząstkowo dowody praw wyłączenia, odsyła Kommissya Woiewodzka w duschu Art. 2. Instrukcyi Kommissarzom w Obwody delegowanym, którzy ie Delegacyom Zaciągowym, dla użycia na mieyscu przy rewizyi spisu woyskowego doręczą. Nieprzepomną przeto Wóyci i Burmistrze zażądać od obecney Delegacyi Zaciągowej zwrotu dowodów, ieżeli iakie Kommissyi Woiewodzkiej złożyli.

Nadmienić tu Kommissya Woiewodzka winna: iż z dowodów rzeczonych, na podstawie uczynionego przez Nr. 32. Dziennika Woiewodzkiego r. z. ogłoszenia złożonych, odpowiednie temu obwieszczeniu użycie dla tego nastąpić niemogło, ponieważ Wyssoka Kommissya Rządowa Spraw Wewnetrznych i Policyi powyższym Re-skryptem z d. 19. Października r. z. termin podania listy popisowych, na zawsze od służby woyskowej i stawiania przed Delegacyami Zaciągowymi uwolnić się maiących, dopiero po ukończeniu tegorocznego spisu oznaczyła. Dosyć przeto będzie, kiedy dowody legalne, znaydować się będą przy wykazie Lit. C. a powyższe użycie zrobionem z nich zostanie.

3. Art. 24. Postanowienia Xięcia Namiestnika Królewskiego z d. 27. Stycznia r. 1818.

1818. mieć chce, aby wykaz Lit. C. w trzech exemplarzach sporządzony, przez Delegacyą Zaciagową iako też Wóytę lub Burmistrza za rzetelność podpisany, w iednym exemplarzu pozostał w Gminie, w drugim odesłany był Kommissarzowi delegowanemu, w trzecim pozostał przy Delegacyi zaciagowej, dopóki rewizya każdego Obwodn ukończoną niezostanie, następnie, aby był Kommissyi Woiewodzkiej złożony. Gdy przecież Art. 34. tegoż Postanowienia wyraźnie zastrzega aby decyzye Kommissyi Woiewodzkiej co do praw wyłączenia, nietylko w zwrócie się mającym Gminie z dowodami wykazie, lecz i pozostać winnym w Kommissyi Woiewodzkiej zanotowane były; gdy Artykułami 83, 84, 85, i 86 Instrukcyi zastrzeżony jest pośpiech w rozpoznawaniu dowodów i ułatwieniu działań Kommissyi Superrewizyjney, Kommissya Woiewodzka przeto z tytułu zastrzeżonego pośpiechu i objaśnionego terminu składania dowodów, wezwiała Delegacyę Zaciagową aby iey zaraz po ukończeniu rewizyi spisu woyskowego w każdej Gminie wykaz Lit. C. odsyłały. Wóytów zaś i Burmistrzów ninieyszem wzywa o dane pomocy Delegacyom Zaciagowym w odesłaniu tych wykazów do naybliższej poczty; równie iak wykazów wedle Art. 24. Postanowienia w Biorach Kommissarzy Obwodowych znajdować się powinny.

4. Księgi Ludności iak z Kommissyi Wdzkiej, iakoteż od Kommissarzy delegowanych, w tym celu Delegacyi Zaciagowej wydane, aby wedle Art. 14. Instrukcyi uregulowane i w miarę potrzeby sprostowane bydz mogły, winny na swoje miejsce powrócić. Ostrzega przeto Kommissya Wdzka Wóytów i Burmistrzów, iżby księgi takowe, zaraz po skończeniu się działań Delegacyi Zaciagowej, wraz z exemplarzem wykazu lit. C. pizez Delegacyę na ich ręce powierzone, do Kommissyi Wdzkiej i do Kommissarza delegowanego odsyłali.

5. Co do wykazów lit. C. z dowodami do rozpoznania Kommissyi Woiewodzkiej wprost złożyć się winnemi, iaki jest ostateczny w tej mierze termin, wskazuje Instrukcyi art. 83., iaka jest wola Rządu art. 84., iak dalece pośpiech iest zastrzeżony art. 85. i 86., iaka za uchybienie odpowiedzialność art. 32. i 36. Postanowienia Xięcia Namiestnika Królewskiego z dnia 27. Stycznia 1818. r. Mnemia przeto Kommissya Wdzka, że w tych przepisach, znajda Wóyci i Burmistrze dostateczne do działania pobudki.

6. Art. 33. Postanowienia Xięcia Namiestnika Królewskiego z dnia 27. Stycznia 1818 r. wskazuje że Burmistrze i Wóyci mogą przysyłać dowody Kommissyi Wdzkiej wprost lub za pośrednictwem Kommissarza Delegowanego. Z tytułu koniecznego pośpiechu, życzeniem byłoby Kommissyi Wdzkiej, otrzymać ie wprost, czego Wóyci i Burmistrze tem chętnie zapewne dopełnią, że każda naybliższa Stacya Poczto-wa expedycją opieczętowaną i napisem na kopercie „Księgi Ludności i spisu Woyskowego“ oznaczoną, bezpłatnie przyymie. Używanie w tym celu umyślnych Posłańców nieporzebne zrzadziłoby koszta, tem więcey, że Wykazy lit. C. z dowodami, wedle art. 34. rzeczónego postanowienia, nie mogą bydz przez tychże samych

posłańców zwroconej, i tylko za pośrednictwem Kommissarza delegowanego, Wóytów i Burmistrzów dochodzić będą.

7. W końcu gdy Kommissya Wdzka, nietylko o rozpocząć się mającey rewizyi spisu Woyskowego, Wóytów i Burmistrzów uwiadomiła, ale nadto wydaną Instrukcyą na każdy wypadek jasne przepisy obeymującą ogłosiła, spodziewać się ma prawo iż Wóyc i Burmistrze, z akuratnością dopełnią co z przepisów w teymierze wynika, i niedadzą powodu, do użycia środków w art. 56. postanowienia z dnia 27. Stycznia 1818. r. zatwierdzonych. w Kielcach dnia 20 Lutego 1822. roku.

Radzca Stanu Nadzwyczajny, PREZES, *Wielogłowski.*

Zamoyski, S. J.

Kommissye Rządowe Spraw Wewnętrznych i Policji, tudzież Woyny.

Gdy rewizya Spisu woyskowego, stosownie do Postanowienia Najjaśnieyszego Pana, z dnia 25 Listopada i 7 Grudnia 1819. r. ma bydź w dniu 1. Marca r.b. rozpoczętą, przeto Kommissye Rządowe Spraw Wewnętrznych i Policji tudzież Woyny, następującą Kommissyom Woiewodzkiem i Delegacyom zaciągowym, do tey czynności, przepisują Instrukcyą.

ODDZIAŁ I.

Prace przygotowawcze przed rozpoczęciem Rewizyi Spisu Woyskowego.

Art. 1. Kommissya Wdzka uprzedzi natychmiast przez Dzienniki Wdzkie Burmistrzów i Wóytów gmin o rozpocząć się mającey rewizyi Spisu Woyskowego. Poleci im prócz tego zebranie wszystkich dowodów wyłączeń, których akta oddzielne stosownie do Art. 11. Postanowienia Xięcia Namiestnika Królewskiego z dnia 27. Stycznia 1818 r. utrzymywać są obowiązani. Nakoniec, nakaże tymże przygotowanie tego wszystkiego, co do przyspieszenia i ułatwienia w sposobie nayedokładniejszym rewizyi posłużyć może.

Art. 2. Kommissya Wdzka prześle Kommissarzom obwodowym, a w miastach od zarządzenia tychże niezależących, Urzędowi Muncypalnemu, następujące szczegóły:

a) Potrzebną ilość niniejszey Instrukcyi.

b) Księgi ludności kaźdey respective gminy w Kommissyi Wdzkiej utrzymywane.

c) Druki sub lit. C. D.

Art. 3. Przypomina się, iż Delegacye zaciągowe składać się mają, stosownie do Postanowienia z dnia 15 Października 1816 r.

a) Z iednego Obywatela, osiadłego w obrębie działania Delegacyi zaciągowej.

b) Z Prezydenta, Burmistrza lub Wóyta, albo ich zastępców.

c) Z iednego Officera kommanderowanego w tym celu przez Generała Dyżurnego

d) Z Lekarza.

Art. 4. Gdyby żaden z osiadłych Obywateli tey czynności podić się nie-mógł, miejsce iego zastąpi Adjunkt obwodowy.

Art. 5. Zakazuje się iak naysurowiey używać do składu Delegacyów zaciąg-
wych w miejsce Obywateli, osób w służbie prywatney będących.

Art. 6. Kommissarze obwodowi, wezwą wczesnie Obywateli do składu De-
legacyów zaciagowych należec mających.

Art. 7. Kommissya Wdzka odbierze iak zawsze od Generała Dyżurnego,
Listę Officerów na członków Delegacyów zaciagowych odkommitterowanych.

Art. 8. Lekarze przeznaczeni zostaną przez Kommissyą Wdzką, która dal-
sze w tey mierze odbierze rozkazy od Kommissyi Rządowej Spraw Wewnę-
trzych i Policyi.

ODDZIAŁ II.

O sposobie postępowania Delegacyów zaciagowych w czasie rewizyi Spisu Woyskowego.

Art. 9. Zaraz przy rozpoczęciu rewizyi Spisu Woyskowego, wręczy Kom-
missarz obwodowy Delegacyom zaciagowym następujące szczegóły:

- a) Jeden exemplarz niniejszey Instrukcyi.
- b) Dwa exemplarze księgi ludności kaźdey respective gminy, to iest: ieden w
Kommissyi Wdzkiej, a drugi u Kommissarza obwodowego utrzymywany.
- c) Druki sub litt. C. i D.
- d) Listę imienną Burmistrzów, Wóytów gmin, lub ich zastępców.

Art. 10. Delegacye zaciagowe, odbywać będą rewizyą Spisu Woyskowego
w miejscu kaźdey Gminy. Mogą iednak dołączać pomniejsze gminy do wię-
kszych sobie przyległych.

Art. 11. Delegacye, za porozumieniem się z Kommissarzami obwodowemi,
wyznaczą dla kaźdey gminy dnie, w których rewizya woyskowa odbywać się
będzie. Koley takową, przez zwyczajne obiegniki, Kommissarze obwo-
dowi za-
kommunikują Burmistrzom i Wóytom, dla wczesnego onych przygotowania.

Art. 12. Skero Delegacya zaciagowa stanie w której Gminie lub mieście,
Wóyt lub Burmistrz miejscowy złożyć iey powinien swój exemplarz księgi lu-
dności, wraz z aktami dowody obeymującemi, które podług Art. 11, Postano-
wienia Xięcia Namiestnika Królewskiego z dnia 27. Stycznia 1818. r., utrzymy-
wać są obowiazani.

Art. 13. Delegacya sprawdzi na miejscu rzetelność tych ksiąg z dowodami
rzeczonemi których rzetelność i dostateczność powinny bydz rozpoznawane po-
dług zasad Oddziału IV. niniejszey Instrukcyi wskazanych.

Art. 14. Gdyby się okazało, iż księga ludności w czemkolwiek bądź nie by-
ła prowadzoną stosownie do prawideł postanowieniem Xięcia Namiestnika Kró-
lewskiego z dnia 27. Stycznia 1818. r. przepisanych, lub okoliczność iaka w téy-
że księdze wymieniona, niezostała poparta dowodem: Delegacya zaciagowa nie-
dokładności takowe za pomocą miejscowego Prezydenta, Burmistrza lub Wóyta
sprostować powinna.

Art. 15. Po ukończonem sprawdzeniu ksiąg ludności, Delegacya zaciągowa rozkaze stawić się wszystkim mężczyznom, mającym stosownie do tychże ksiąg wiek spisowy, to jest: co z dniem 1. Października r. b. skończą rok 20, a nie dojdą lat 30. życia swego. Uwalniają się atoli od tego obowiązku ci wszyscy, którzy stosownie do złożonych już i zatwierdzonych przez Kommissye Wdzkie dowodów, wykazali dostatecznie, iż mają prawo do wyłączeń na zawsze.

Art. 16. Delegacya zaciągowa po naoczném przekonaniu się o postawie, wzroście i zdrowiu tych ludzi, zapisze każdego z nich w Tabelli lit; C. zapełniając wszystkie onéy rubryki. Żydzi iednak i Menoniści w tę Tabelłę nie wchodzą.

Art. 17. Delegacya niewyrokuje względem uwolnienia od zaciagu stawionych iey spisowych. Umieści tylko uwagi swoje w rubryce adnotacyi względem tych, którym prawnie wyłączenie służyć może, bądź to stosownie do akt w Urzędzie W oyt a Gminy lub Burmistrza znajdujących się, bądź też wedle ustnych deklaracyi stawiających spisowych, niemniej zanotuje w uwagach, żonatych i wdowców niemających prawa do wyłączenia, z wymienieniem, czy mają dzieci i wiele.

Art. 18. Co się tycze spisowych, których cały skład Delegacyi zaciągowej uzna za dotkniętych kalectwem niewyleczonem lub niedołężnością, ci powinni być na oddzielney liście podpisem wszystkich Członków teyże Delegacyi stwierdzoney podani. Lista ta w oddzielney rubryce obeymować powinna rodzaj kalectwa lub niedołężności obok każdego spisowego w tym przypadku będącego.

O D D Ź I A Ł III.

Obiaśnienie wyłączeń od Spisu Woyskowego.

Art. 19. Dla uniknienia wszelkich mylnych tłomaczeń o wyłączeniach; wskazują się Delegacyom zaciagowym następujące w działaniu prawidła oparte na Postanowieniach Najiaśnieyszego Cesarza Imci i Krola, tudzież Xięcia Namiestnika Królewskiego.

Art. 20. Wyłączenie od zaciagu, udzielone iedynakom Art. 2. pod lit. a; Postanowienia Najiaśnieyszego Pana z dnia 1⁵/₇ Października 1816 r. nadane im było iedynie w zamiarze zapewnienia rodzicom na starość pomocy i wyręczenia w gospodarstwie.

Art. 21. Wynika więc ztąd, że iedynak dopóki oycięc lub matka żyją, powinien być wolny od spisu woyskowego. Po śmierci zaś rodziców, jeżeli nie odziedziczy żadnego gospodarstwa rolnego, rękodzielni lub handlu, kwalifikujących go do wyłączenia, lub przed śmiercią rodziców nie ożeni się, gdy nakoniec w tym zakresie czasu nie wywdzie z wieku spisowego, iako należący do spisu woyskowego, uważany być powinien.

Art. 22. Jeżeli znajdzie się dwóch synów z podwoynego małżeństwa, to jest: oba z iedney matki a każdy z innego oyc a, natenczas syn z pierwszego małżeństwa spłodzony, nie może być uważany za iedynaka, z powodu, że matka iego ma
dru-

drugiego syna z powtórnego małżeństwa, i należeć będzie do zaciągu, jeżeli nie odziedziczy po oycu gospodarstwa rolnego, rękodzielni lub handlu, albo też przed zeyściem iego nie ożeni się. Co się zaś tycze syna z powtórnego małżeństwa, ten będąc względnie oycą swego iędynakiem, mieć będzie z takowego tytułu prawo do wyłączenia, aż do czasu, póki drugi syn z tegoż małżeństwa spółdzo-
nym nie zostanie.

Art. 25. Toż samo ma się zupełnie rozumieć o dwóch synach z iednego oycy, a każdy z inney matki spółdzonych.

Art. 24. Na przypadek gdyby weszli w związki małżeńskie wdowiec z wdową, mający iedno z nich, lub oboje z pierwszego małżeństwa po iednym synie, ci synowie mają być uważani za iedynaków. Jedynactwo to iednak upada, gdyby z powtórnego małżeństwa urodził się trzeci syn lub więcej dzieci, chyba jeżeliby ci wszyscy pomarli; w takim razie synowie z pierwszego małżeństwa, wracają do prawa iedynactwa.

Art. 25. Wyłączenie udzielone art. 2m lit. b, Postanowienia z dnia $\frac{5}{17}$ Października 1816 r., dla iednego syna w każdej familii wybranego przez rodziców lub opiekunów, nastąpiło z tego samego powodu co i dla iedynaków, to iest: dla zapewnienia rodzicom na starość pomocy i wyręczenia w gospodarstwie, niemniej dla zabezpieczenia małoletnim braciom i siostróm opieki w osobie iednego z braci na przypadek śmierci rodziców, nakoniec dla zarządzenia pozostałym po nich gospodarstwem, w celu zapobieżenia upadkowi onegoż.

Art. 26. Wypada więc ztąd, iż familii, gdzie są synowie wyszli z wieku spisowego, lub niedoszli lat 20, lecz zdolni do trudnienia się gospodarstwem, albo też mający prawo wyłączenia z iakiegokolwiek bądź powodu, tam wolność wyboru nadana rodzicom lub opiekunom, upada.

Art. 27. Wiek w którym niedoszli lat spisowych, uważani być powinni za zdolnych do trudnienia się gospodarstwem, liczy się od lat 17tu skończonych.

Art. 28. Zastrzega się iednak, iż gdyby synowie niebędący ieszcze w wieku spisowym, a mający lat 17. lub więcej, niemogli być wyręczeniem rodzicom, dla braku sił fizycznych lub obłąkania umysłu, dla kończenia nauk w szkołach publicznych, lub uczenia się rzemiosła, w celu zapewnienia sobie na przyszłość stanu iakowego, na ten czas wolno iest rodzicom lub opiekunom, wybrać do wyłączenia syna w wieku spisowym będącego.

Art. 29. Jeżeli synowie w powyższej kategorii będący, dla braku sił fizycznych lub moralnych, nie będą w stanie pomagać rodzicom, rzecz tę Delegacya zaciagowa na mieyscu rozpozna i zanotuje stosowną opinią do następnego rozpoznania Kommissyi Superrewizyiny, która podług Art. 87 niniejszey Instrukcyi ziedzie do miasta obwodowego.

Art. 30. Jeżeliby zaś kończenie nauk lub uczenie się rzemiosła niedozwoliło synowi być przy rodzicach, a tém samém ich wyręczać, natenczas swiadc-

two władzy szkolney co do pierwszego przypadku, a świadectwo Burmistrza lub Wóyty gminy, co do drugiego, powinny być przesłane Kommissyi Wdzkiej, iako w okoliczności niepotrzebującej naocznego przekonania się. Gdy opinia Delegacyi zaciągowej zgadzać się będzie z zdaniem Kommissyi Superrewizyjney, rzecz powinna być załatwioną podług teyże opinii. W razie zaś sprzeczności zdań, okoliczność cała, ma być odesłana Kommissyi Wdzkiej do ostateczney decyzji.

Art. 31. Wybór rodziców lub opiekunów, przestaje nadawać prawo do wyłączenia, jeżeli jeden z synów kwalifikujących się do służby, w przeciągu czasu, nim na zaciąg powołany zostanie, nabędzie iakowego tytułu wyłączenia, wyiawszy atoli kalectwa lub niedołężności, czyniących go niezdolnym do zatrudnienia. Ten ostatni przypadek powinien być stosownie do Art. 1, postanowienia Królewskiego z dnia $\frac{17}{24}$ Lipca 1819 r., podany pod decyzją Kommissyów Rządowych Spraw Wewnętrznych i Policji, tudzież Woyny.

Art. 32. Po śmierci rodziców, wybrany syn do wyłączenia, wraca w obowiązek należenia do spisu, chyba żeby prawnie powołany był na opiekuna małoletnich braci i sióstr, doszedł 30 lat wieku, lub innym tytułem wyłączony został, albo też gdyby dowiedzionem było, iż dla zarządzenia pozostałego po rodzicach gospodarstwa był potrzebnym. Na ten ostatni przypadek, chociażby wybór przez rodziców nie był przed ich śmiercią uskuteczniiony, opiekuni mają prawo dla zapobieżenia upadkowi gospodarstwa, wybrać jednego syna, trzymając się ściśle prawideł, podług których rodzicom jest dozwolony wybór.

Art. 33. Co się tycze synów którzy przed Postanowieniem Najjaśniejszego Cesarza Jmci i Króla z dnia $\frac{17}{24}$ Lipca 1819. r., wybrani zostali przez rodziców lub opiekunów do wyłączenia od zaciągu, na mocy służącej im w owczas nieograniczonej w téj mierze wolności, i w tém zaufaniu prawa pożenili się, ci od zaciągu wolni być powinni stosownie do decyzji Xięcia Namiestnika Królewskiego, z dnia 30 Listopada 1819 r., chociażby nawet inni onych bracia mieli wyłączenia.

Art. 34. Wypadek powyższym Artykułem zastrzeżony, powinien być jednak udowodniony aktem urzędowym wyboru, iako też wypisem z aktów Urzędnika stanu cywilnego przekonywującym, że wybór i następnie związek małżeński, przed wzmiarkowaniem Postanowieniem, miały rzeczywiście miejsce, gdyż w takim tylko przypadku, wyłączenie tego rodzaju, mogłoby być uważane za uwalniające od zaciągu.

Art. 35. Co się tycze iedynaków z nieprawego łoża, których matki żyją, ci jeżeli przez matkę lub oycę za dzieci prawe i sukcesorów, prawnie uznani zostaną, i znajdą się w którym z przypadków Artykułami 20 i 21 niniejszey Instrukcyi wyszczególnionych, za wolnych od obowiązku służenia w Woysku uważanymi być powinni.

Art. 36. Wyłączenie Art. 2. lit. c, rzeczzonego wyżej Postanowienia, udzielone bratu mającemu opiekę nad małoletnimi braćmi i siostrami, których rodzice nie żyją, trwa aż do czasu ukończenia opieki.

Art. 37. Jeżeli w familii iakiey znajdują się bracia mający wyłączenie od zaciągu, i wszelkie przynioły do sprawowania opieki, natenczas żaden z braci w wieku spisowym będących, nie może być wybrany na opiekuna.

Art. 38. Gdyby bracia niekwalifikujący się do spisu, nie mogli lub nie byli zdolni do sprawowania opieki, w takim razie okoliczność ta przez Delegacyą zaciągową nie ma być zanotowana. Dowody zaś na to powinny być przez strony których się dotyczy, przesłane Kommissyi Wdzykiej, która takowe wraz z całym wyłożeniem rzeczy i opinią swoją, pod ostateczne roztrzygnięcie Kommissyom Rządowym Spraw Wewnętrznych i Policyi, tudzież Woyny przedstawi.

Art. 39. Przez nadanie Art. 2. lit. d, postanowienia z dnia 5^{go} Października 1816. r. wyłączenia wdowcom mającym dzieci, prawo chciało zapewnić troskliwy dozór nad dziećmi.

Art. 40. Wypływa więc z tego, iż wdowcy mający dzieci, chociażby w powtórne weszli związki, pozostają przy prawie wyłączenia, dopokąd dzieci z pierwszego małżeństwa żyć będą.

Art. 41. Wdowcy jednak, którym przed doysciem lat 30. dzieci pomarły, należą do spisu, chociażby z powtornego małżeństwa mieli dzieci, którychby matka żyła.

Art. 42. Nie mogą być podciągnięci pod ten obowiązek ci, którzy ożenili się przed ogłoszeniem Postanowienia Królewskiego, z dnia 5^{go} Października 1816. roku, lub doysciem lat spisowych; — dla nich bowiem będąc nadane Art. 2. tegoż postanowienia sub lit. h, wyłączenie bezwarunkowo, nie można ich, chociażby nawet wdowcami bezdzietnymi byli, pociągnąć do spisu wojskowego.

Art. 43. Nadane wzmiankowanym wyżej Art. 2. lit. e, wyłączenie codzoiemcom i ich synom zrodzonym za granicą przed ich przybyciem do kraju, służy im na zawsze wszystkim bez wyjątku, nawet tym którzy będąc rodem z części Xięztwa Warszawskiego, do Austrii, Prus i wolnego miasta Krakowa odpadłych, w jakimkolwiek bądź czasie w Królestwie Polskiem osiedli.

Art. 44. Wyłączenie dla Urzędników i Oficyalistów lewylnych etatowych, udzielone pod lit. g, tegoż artykułu Postanowienia z dnia 5^{go} 17. Października 1816. r., służy im z tego tytułu tak długo, iak na urzędzie zostawć będą.

Art. 45. Co się zaś tycze Woytów gmin, ci udowodnić prócz tego powinni że są właścicielami dóbr ziemskich i sami obowiązki Urzędu tego sprawują, tak iak to Postanowienie Xięcia Namiestnika Królewskiego z dnia 26. Września 1820. r., przepiśnie, inaczey nie będą mogli być uwolnieni od zaciągu.

Art. 46. Wyłączenia pod lit: f, h, i. Artykułu 2. Postanowienia z dnia 5^{go} 17. Października 1816. r. objęte, służą na zawsze.

Art. 47. Wyłączenia zaś pod lit: k, l, m, n, o, q. tegoż Art: i Postanowienia wskazane, trwać mają, dopoki powody dla których udzielone zostały, nie ustają, to jest: Duchowni, Professorowie, Doktorowie, Lekarze, uczni i t. d. przez ciąg trwania ich w tem powołaniu lub sposobienia się w naukach. — Kalecy, niedołężni i nie mający wzrostu potrzebnego, dopoki przyczyny, czyniace ich niezdolnymi do służby, nie ustają.

(Reszta w Dodatku)

DODA-

D O D A T E K

do Nru. 8.

DZIENNIK WOIEWODZTWA KRAKOWSKIEGO.

(Dalszy ciąg Instrukcyi w przedmiocie Spisu Woyskowego)

Art. 48. Wreszcie co do Duchownych; Postanowienie Xięcia Namiestnika Królewskiego z dnia 11. Lutego 1817. r., tudzież Postanowienie Najiaśnieyszego Pana z dnia 6/18. Marca t. r., dostatecznie objaśniają, iak ma być zastosowane Prawo do wyłączenia, mianowicie kleryków świeckich.

Art. 49. Przedsiębiorcy rękodzielni i fabryk, tudzież artyści, maystrowie i ich czeladź, stosownie do Postanowienia Najiaśnieyszego Pana z dnia 17/29. Lipca 1819. r., otrzymywać będą od Kommissyów Rządowych Spraw Wewnętrznych i Policyi, tudzież Woyny, szczególne uwolnienia, a to według uznania ich użyteczności dla kraju.

Art. 50. Wyłączeni Postanowieniem z dnia 10. Czerwca 1817. i 4/16. Lutego 1819. r. etc., wolni od zaciągu zostaną, dopóki powody tekowych wyłączeń istnieć będą.

Art. 51. Nadmieniam się przymtem, iż wydane przez Generała Dyżurnego zaciągowym świadectwa, że przyjętemi nie zostali, z powodu złej budowy ciała, słabości zdrowia lub braku wzrostu, niepowinny być uważane za wyłączające ich na zawsze od służby woyskowej, albowiem gdyby późniéj przyczyny te ustały, natenczas wchodzi w kategorię należących do spisu. Dlatego dopóki nie wyjdą z wieku spisowego, lub nienabędą wyłączenia od zaciągu na zawsze, przy każdoroczney rewizyi przed Delegacją zaciągową i Kommissyą Superrewizyyną stawieni być powinni.

Art. 52. Nakoniec Postanowienie Xięcia Namiestnika Królewskiego z dnia 18. Stycznia 1822. r., wskazuje, iak mają być uważani co do wyłączenia od zaciągu właściciele różno-rządowi, to jest: mają być wolni od tego obowiązku ci, którzy do daty ratyfikacyi Traktatu Wiedeńskiego, mieli zamieszkanie w częściach, do kraju Królestwa Pruskiego odpadłych, a późniéj do kraju tuteyszego przenieśli się.

O D D Z I A Ł IV.

O dowodach wyłączeń.

Art. 53. Dowody wyłączeń, aby były uznane za dostateczne, powinny być następującego rodzaju.

Art. 54. Wiek udowodniony być powinien metryką kościelną, lub wypisem z ksiąg Urzędnika stanu cywilnego.

Art. 55. Uchyła się dawniejsze rozporządzenie stanowiące, iż gdyby kto nie mógł udowodnić urodzenia swego metryką lub aktem cywilnym, układający księgę ludności, powinien wiek tegoż podług własnego zdania oznaczyć; alboż
wiem

tem, iakożkolwiek takowe urządzenie przy zaprowadzeniu nowych ksiąg ludności i terazniejszego systematu zaciąga do woyska, było koniecznem, z powodu iż w owęj epoce nikt niewiedząc o potrzebie opatrzenia się w tego rodzaju dowody, niebył w ich posiadaniu, tak teraz, gdy kwalifikacye do wyłączeń inż każdemu wiadome być powinny, nie tylko podobne Urządzenie stać się zupełnie niepotrzebnem, ale nadto dałoby powód do wielu nadużyć. — Nic bowiem nie byłoby łatwiejszego, iak mającemu wiek spisowy, a podług powierzchowności wydającemu się młodszym niż lat 20, lub starszym niż 50, omylić zdanie układającego lub utrzymującego księgę ludności. — Niema zaś przyczyny dla którejby każdy będący rodem z kraju, opatrzyć się niemógł w metrykę lub wypis z ksiąg Urzędnika stanu cywilnego. — Przypadek tylko spalenia lub zatracenia ksiąg kościelnych, mogłby uczynić niepodobnem opatrzenie się w metrykę. — W takim razie winien spisowy udowodnić to świadectwem Proboszcza, lub Urzędnika stanu cywilnego, z wymienieniem wsi lub miasta, tudzież obwodu, gdzie spalenie lub zatracenie rzeczonych ksiąg nastąpiło.

Art. 56. Delegacya zaciągowa, mając produkowany sobie takowy dowód, mocną jest podług własnego zdania oznaczyć wiek spisowemu i stosowną uwagę w adnotacyi wykazu lit. C. umieścić; lecz decyzya w tę mierze do Kommissyi Super-rewizyjney należy.

Art. 57. Gdyby wreszcie zdarzyło się, że stawiający przed Delegacyą Zaciągową niemógł wiedzieć o miejscu aniteż o roku swego urodzenia, w takim razie rzeczona Delegacya oznaczy ma również wiek podług własnego zdania, i stosowną uwagę w adnotacyi wykazu sub lit. C. umieścić. Nieinaczej jednak do tego środka wziąć się należy, aż gdy okaże się rzetelnie niepodobieństwo złożenia potrzebnych dowodów. Decyzya co do wieku ludzi w tym przypadku będących, również do Kommissyi Super-rewizyjney należy.

Art. 58. Dowód iedynactwa stanowić powinien wywód słowny, w urzędzie Wóyty gminy lub Burmistrza sporządzony, a przekonywający, iż jest istotnie iedynakiem.

Art. 59. Dowód wyboru stanowić ma Akt przez rodziców lub opiekunów; również w urzędzie Wóyty gminy lub Burmistrza sporządzony, a wymieniający, iako wybrany niema żadnego z braci kwalifikującego się do wyłączenia.

Art. 60. Na przypadek, gdyby był ieden lub kilku synów w wieku 17. do 20. roku życia, niemogących być wyręczeniem rodzicom, należy i to w Akcie wyrazić, z wymienieniem imienia i nazwiska każdego, tudzież powodów podobnej niemożności.

Art. 61. W przypadku Artykułem powyższym wskazanym, winny Delegacye zaciągowe postąpić sobie podług prawideł Oddziałem III. niniejszej Instrukcyi przepisanych.

Art. 62. Dowód opieki brata nad małoletniemi braćmi i siostrami stanowić ma:

- a) Sepultura, lub inne fakowe urzędowe świadectwo śmierci rodziców.
- b) Świadectwo życia małoletnich.
- c) Metryka wykazująca ich wiek.
- d) Wywód słowny w Urzędzie Woyta gminy lub Burmistrza sporządzony, a przekonywający o powierzeniu mu prawnie opieki nad małoletniemi, tudzież o trwaniu onęj ciągle.

Art. 63. Wdowcy mający dzieci, winni złożyć za dowód, Akt zeyścia żony.

Art. 64. Jeżeli dzieci w téj samęj gminie lub obwodzie są zamieszkałe co i oyciec, obowiązane są Delegacye zaciągowe przekonać się z ksiąg ludności o ich życiu. — Na przypadek zaś, gdyby w innym obwodzie mieszkali, na dowód ich życia, złożone być powinno świadectwo w téj mierze wydane przez Władzę miejscową.

Art. 65. Cudzoziemcy i ich synowie zrodzeni za granicą, złożyć powinni na udowodnienie metrykę urodzenia, lub w braku takowęj paszport, jeżeli w tymże miejsce urodzenia jest wyrażone, lub też nakoniec innemi urzędowemi dowodami.

Art. 66. Woyskowi Polscy wszelkiego stopnia uwolnieni od służby, legitymować się mają uwolnieniami, przez byłe Ministeryum Woyny Xięstwa Warszawskiego, Kommissye Rządowe Woyny, lub Szefa Sztabu Głównego wydawnemi.

Art. 67. Woyskowi z służby zagranieczney wyszli, uwolnieniami przez władzę właściwą tego moearstwe, w ktorego woysku służyli.

Art. 68. Urzędnicy cywilni etatowi, udowodnić powinni prawo swe do wyłączenia, mianowaniem na Urząd który sprawują, niemniej świadectwem zwierzchniej władzy, że ciągle w tych obowiązkach zostają.

Art. 69. Ożenieni przed ogłoszeniem Postanowienia Krolewskiego z dnia 5/17. Października 1816. r., składać mają na dowód Akt cywilny małżeństwa lub metrykę ślubu.

Art. 70. Ożenieni przed doysciem wieku spisowego, udowodnić tę okoliczność powinni, Aktem cywilnym lub metryką ślubu, niemniej metryką urodzenia.

Art. 71. Osoby dla powodów lit. k, l, m, o, art 2. wzmiankowanego Postanowienia wymienionych, wyłączone, wiadome być powinny Kommissyi Woiewodzkiej, a zatem też Kommissya obowiązana jest przesłać ich listę Delegacyom tych obwodów, w których pomienione osoby są zamieszkałe.

Art. 72. Dowód wyłączenia przedsiębiorcom fabryk i rękodzielni, tudzież artystom, maystrom i ich czeladzi, stanowić będą szczególne decyzye Kommissyow Rządowych Spraw Wewnętrznych i Policyi, tudzież Woyny. — Kommissye Woiewodzkie przeto winny zawiadomić o osobach w téj kategorii będących właściwe Delegacye zaciągowe, aby to wedle art. 17. niniejszey Instrukcyi, stosowną adnotacyą w wykazie sub lit. C. umieścić.

Art. 73. Co do kalectwa spisowych, niedołężności ich lub braku wzrostu przepisanego, Delegacye zaciągowe, a następnie Kommissya Super-rewizyyna, naocznie się o tём przekonać powinny.

Art. 74. Gdyby kalectwo tak wielkie było, iżby dotknięty niem nie był w stanie udać się do miasta obwodowego, w takim razie zdanie Delegacyi zaciągowej ma być uważane za dostateczne. Nie może być jednak uznane za wyłączające na zawsze, jeżeli poprzednicze naoczne przekonanie się Kommissyi Super-rewizyiny nie nastąpi, że kalectwo jest niewyleczone.

Art. 75. Co się tyczy pocztynionow, Postanowieniem Xięcia Namiestnika Krolewskiego z dnia 10. Czerwca 1817. r., wyłączonych od służby; Kommissye Woiewodzkie powinny, w dopełnieniu tegoż Postanowienia, zawiadomić Kommissarzy obwodowych o liczbie ich etatowey, przy każdym urzędzie pocztowym utrzymywać się powinny, a Pocztmistrze, nazwiska ich, rzeczonym Kommissarzom, urzędownie podawać są obowiązani.

Szczegóły powyższe stanowić będą dowód tego rodzaju wyłączenia.

Art. 76. Ponieważ doświadczenie przekonało, iż wiele osob przez niewiadomość Urzędzeń niekorzysta z służyć im mogącego dobrodzieystwa wyłączenia i gdy umieszczeni zostaną w woysku, familie ich lub władze, mieys owe reklamują o ich uwolnienia od służby, przeto Delegacye zaciągowe dla zapobieżenia podobnym wypadkom, powinny z skrupulatnością badać stawiających przed niemi spisowych, i gdyby się okazało, iż który z nich stosownie do prawa powinien być wolny od zaciągu, obowiązane są uprzedzić go o tём, wskazać mu jakie dowody i jaką drogą składane być mają i razem przestrzedz, że gdyby w przyzwoitym czasie dowodów wyłączenia nie złożył, za należącego do spisu uważanym będzie. Po wydaniu zaś na zaciąg, wszelka reklamacya jego o uwolnienie, chociażby na prawnych dowodach opartą była, bezskuteczną zostanie.

Art. 77. Poleca się Woytom gmin i Burmistrzom, pod najsurowszą odpowiedzialnością, aby w sporządzeniu dowodów wyłączeń, jakie powyższemi artykułami w urzędach ich powinny być wygotowane, najmniejszyśey trudności nie czynili.

Art. 78. Niemniej ostrzegają Burmistrzow i Woytow gmin, iż za rzetelność i dokładność tychże dowodów, będą odpowiedzialnymi.

Art. 79. Wykaz sub lit: C. niemniej wypis z księgi ludności podług wzoru lit: D., powinien być sporządzony w liczbie exemplarzy artykułami 24 i 25., Postanowienia Xięcia Namiestnika Krolewskiego z dnia 27. Stycznia 1818. oznaczoney, dla złożenia lub przesłania takowych Władzom, temż artykułami wskazanym.

Art. 80. Oprocz tego obowiązana jest Delegacya zaciągowa złożyć Kommissyi Woiewodzkiej listę imienną spisowych, których cały skład Delegacyi zaciągowej uzna za dotkniętych kalectwem niewyleczonem, lub niedołężnością. —

Lista ta powinna być sporządzona podług przepisów arty. 18. niniejszcy Instrukcyi.

Art. 81. Po ułożeniu wykazu sub lit: C, tudzież wypisu z księgi ludności podług wzoru lit: D. nakoniec listy imiennej, o ktorej wzmianka w artykule poprzedzającym, Delegacye zaciągowe postępować mają podług przepisów Postanowieniem Xięcia Namiestnika Krolewskiego z dnia 27. Stycznia 1818. r. wskazanych, niepuszczając z uwagi objaśnień wyżej wymienionych.

O D D Z I A Ł V.

Przepisy względem Rewizyi Spisowych, po ukończeniu działań Delegacyów Zaciągowych.

Art. 82. Kommissye Rządowe Spraw Wewnętrznych i Policyi, tudzież Woyny, przekonawszy się, iż sprowadzenie do stolicy Woiewodztw nadproporcjonalney liczby spisowych w czasie nakazanego poboru, pociąga za sobą procz osobistego uciemnienia spisowych, znaczny uszczerbek w gospodarstwie przez zbyt długie odrywanie rąk od pracy; zważywszy niemniej, iż ta nieprzyzwoitość pochodzi po większej części ztąd, że Kommissye Woiewodzkie nie są dosyć przekonane, czy powołani spisowi zdadni są do woyska, zaradzając więc temu, Kommissye Rządowe wydała następujące urządzenie:

Art. 83. Kommissya Woiewodzka zawiadomi Burmistrzow i Wóytow gmin, iż termin 6ciu tygodni oznaczony Art: 32. Postanowienia Xięcia Namiestnika Krolewskiego z dnia 27. Stycznia 1818. r., do składania dowodów popierających prawo do wyłączenia, rachowany będzie od daty stawienia się spisowego przed Delegacją zaciagową, a gdy te dowody w przepisany terminie nie będą złożone, Kommissya Woiewodzka uważać będzie iakby spisowy takowych złożyć nie mógł, i postąpi sobie podług dalszych Artykułów tegoż Postanowienia.

Art. 84. Ostrzeże przytem Kommissya Woiewodzka, i następnie przy rewizyach Delegacye zaciągowe, wszystkich mogących mieć prawo do wyłączenia, iż im rychley złożą na to dowody, nie czekając upłynienia sześciotygodniowego terminu, mieć będą tę korzyść, że postawia Kommissyę Woiewodzka w sposobności wczesnego zadecydowania względem ważności tychże dowodów, a tem samem unikną potrzeby stawienia się przed Kommissyą Super-rewizyyną.

Art. 85. Kommissya Woiewodzka w miarę iak iey dowody wyłączeń przesłane będą, obowiązana jest natychmiast zaiąć się ich rozpoznaniem.

Art. 86. Skoro Delegacya zaciagowa odbędzie rewizyą spisu woyskowego w jednym Powiecie, Kommissya Woiewodzka nie czekając aż takowa rewizya w całym obwodzie się ukończy, wręczy bez najmniejszey zwłoki Kommissyi Super-rewizyyny wykazy lit: C. z całego powiatu, opatrzone decyzjami iey co do osob prawo do wyłączenia mających, które już dowody na to Kommissyi Woiewódzkiej przesłały, niemniej przesła iey listę imienną dotkniętych podług zdania całego składu Delegacyow zaciagowych, kalectwem niewyleczonem lub niedoleżnością.

Art. 87. Kommissya Super-rewizyynna, złożona z Oficyera mającego dozór ogólny nad rewizyą spisu woyskowego w Woiewodztwie, z Kommissarza właściwego

wego obwodu w którym czynność super-rewizyjna odbywać się będzie, tudzież lekarza wojskowego, odebrawszy wzmiankowany wykaz lit. C. opatrzony decyzjami Komisji Wojewódzkiej niemniej listę kalek niewyleczonych, uda się natychmiast do miasta obwodowego.

Art. 83. Skoro Kommissarz obwodowy będzie zawiadomiony o czasie przybycia Komisji Super-rewizyjnej do miasta obwodowego, zaleci z kolei Burmistrzom i Wóytom gmin, iżby poczynili potrzebne rozporządzenia, aby wszystkie osoby w wieku spisowym będące, które w wykazach lit. C, przez Komisję Wojewódzką zrewidowanych, nieotrzymały wyłączenia, stawili się na terminie oznaczonym, przed Komisją Super-rewizyjną.

Art. 89. Młodzieńcy od r. 17, do 20. wieku życia swego, którzy dla braku sił fizycznych lub obłąkania umysłu, niebędą mogli być pomocą i wyręczeniem rodzicom, również stosownie do art. 29. niniejszej Instrukcji, stawieni być powinni przed Komisją Super-rewizyjną, niemniej ci którym dla braku metryk, Delegacya zaciągowa, wiek podług własnego zdania oznaczy.

Art. 90. Komisja Super-rewizyjna, łącznie z Kommissarzem Obwodowym, przekona się o wzroście każdego stawionego spisowego, rozpozna jego budowę ciała, stan zdrowia, i skoro uzna iż spisowy zdolny jest do wojska, zapisze go do wykazu lit. C, i zapełni wszystkie onego rubryki.

Art. 91. Spisowi za niezdatnych uznani, do tego wykazu niepowinni być zamieszczeni.

Art. 92. Zastrzega się najsurowsza odpowiedzialność, w razie okazania się później jakiej w tej mierze stronności.

Art. 93. Niemniej przekona się Komisja Super-rewizyjna o stanie zdrowia młodzieńców w wieku od 17 do 20 roku będących, a art. 89. wskazanych, i przesła oświadczenia swoje Komisji Wódzkiej, czyli zgadza się w tej mierze, z opinią Delegacji zaciągowej, lub nie? i dla jakich powodów.

Art. 94. Niezdatność spisowego powinna być uznana przez wszystkich członków do tej czynności przeznaczonych, chociażby nawet defekta jego były niewyleczone. Gdyby zaś jednomysłność w tej mierze nienastąpiła, spisowy ma być do wykazu lit. C, zapisany i w adnotacji wzmianka co do niejednomysłności uczynioną.

Art. 95. Gdy zaś zdarzyć się może, iż niektórzy z powołanych spisowych niebędą mogli stanąć na terminie, z powodów nieprzewidzianych, Kommissarz Obwodowy w przypadkach, gdzie się przekona, że istotna zachodzi tego potrzeba, powtarzać będzie terminu dla niestawiających, aż do czasu, dopoki Komisja Super-rewizyjna nieukończy czynności swej w mieście obwodowym.

Art. 96. Spisowi którzy się niestawiają w czasie Super-rewizyi, zapisani zostaną do tegoż wykazu z zapełnieniem rubryk, w sposobie, jak to dopełniły Delegacye zaciągowe, z wymienieniem w adnotacji powodów niestawienia się.

Art. 97. Dla zachowania przyzwoitego porządku i pewnej kontroli, przy formowaniu wykazu o którym jest mowa w poprzedzającym art. zapisywanie zdolnych spisowych następować powinno gminami i w tej kolei, jak spisowi zapisywani byli przez Delegacye zaciągowe.

Art. 98.

Art. 98. Jeżeliby zaś z ktorey gminy nie wszyscy spisowi na terminie stanąć mogli, zostawić należy w wykazie miejsce pod właściwą gminą na zapisanie onych, za stawieniem się w późniejszym terminie i uznaniem ich zdadności, lub gdyby ci w czasie tej rewizyi wcale stawić się niemieli.

Art. 99. Co do spisowych uznanych przez cały skład Delegacyi zaciagowych, za dotkniętych kalectwem niewyleczonem lub niedołężnością, których listę imienną oddzielnie Kommissya Super-rewizyjne mieć sobie będą komunikowaną przez Kommissyą Wdzką, iako to w art. 86. niniejszey Instrukcyi zastrzeżonem zostało; tych rzeczona Kommissya Superrewizyjna każe również przed sobą stawić, a za iednymyślnem uznaniem ich włącznie z zdaniem Delegacyi zaciagowych, za niedołężnych lub kalekow niewyleczonych, listę onych ogólną z całego Powiatu sporządzi.

Art. 100. Wykaz o którym mowa w art. 90. z całego Powiatu sporządzony, niemniej lista niedołężnych i kalekow niewyleczonych, o których wzmianka w art. 99. powinny być przez cały skład Kommissyi Super-rewizyjney podpisane, i ieden exemplarz takowych Kommissarzowi Obwodowemu, a drugi Kommissyi Wdzkiej, ma być wręczonym.

Art. 101. Ukończywszy czynność swoję w iednym Powiecie Kommissya Super-rewizyjna, pospieszy następnie do innego Powiatu, ktorego wykaz lit. C, opatrzony decyzjami Kommissyi Wdzkiej co do wyłączeń, będzie miała sobie nadesłany, nie mniej listę imienną kalekow i niedołężnych.

Art. 102. Następnie co do innych Powiatow w miarę nadesłania iey wykazow sub lit. C, niemniej list w poprzedzającym artykule wzmiankowanych, Kommissya Superrewizyjna ma podobnie postępować aż do ukończenia czynności swej w całym Wdztwie.

Art. 103. Kommissya Super-rewizyjna obowiązana iest zawiadomić co tydzień Kommissyę Wdzką o postępie swej czynności.

Art. 104. W miastach stołecznych Wdzkich, niezależających od Kommissarzy Obwodowych, Urzędy Muniypalne miejsce ich zastapia.

Art. 105. Sporządzone tym sposobem przez Kommissyę Super-rewizyjną wykazy, niemniej dowody wyłączeń, później dla przyczyn udowodnionych, Kommissyom Woiewodzkim nadesłane, i przez też za dostateczne uznane, służyć będą za zasadę do ułożenia Księgi ogólney spisu wojskowego, z zachowaniem formalności przepisanych Postanowieniem Najiasniejszego Pana z dnia 5/17. Października 1816. r., i późniejszymi urządzeniami, tak, iżby najmłodszy spisowi, bez względu na obwód i gminę, przy początku księgi, najstarsi zaś, przy końcu podług numerow, zapisani byli.

ODDZIAŁ VI.

O Zastępcach.

Art. 106. Gdy dawanie zastępcow iest spisowym dozwolone artykułem 4. Postanowienia Najiasniejszego Pana z dnia 5/17. Października 1816. roku, przeto ci przyymowani być powinni według następujących prawideł:

- a) Jeżeli zastępca z względu wzrostu, budowy ciała i sił fizycznych iest zdolnym do służby,
- b) Je-

- b) Jeżeli sam iako spisowy nie jest powołany do służenia z własney osoby w woysku.
- c) Jeżeli władza miejscowa dostateczną będzie widziała pewność, że oświadczający się dać zastępcę, na przypadek popelnienia dezercyi przez swego zastępcę, sam stawia się do służby, lub też innego da zastępcę i wynagrodzi wartość effectów przez zbiega uniesionych. Oświadczający się dać zastępcę, winien pewność takową udowodnić świadectwem władzy miejscowej.
- d) Jeżeli zastępcą dostawiony będzie przez Kommissyą Wdzką w ciągu poboru.

Gdyby spisowy chcący być zastąpionym, powyższych warunków niedopełnił, na ten czas sam w czasie poboru na zaciąg wydanym być powinien.

U W A G I O G O L N E.

Gdy powszechnie w całym kraju zachodziły skargi, iż Delegacye zaciągowe przez zbyt opieszale działanie w rewizyi Spisu Woyskowego były przyczyną, że Kommissye Super-rewizyjne, zaledwie w żniwa rozpocząć mogły czynność swoją, co było powodem iż wiele rąk w czasie najpotrzebniejszym oderwanych zostało od rolnictwa, wbrew rozporządzeniom Kommissyi Rządowej Spraw wewnętrznych i Polieyi, tudzież Woyny, podług których cała czynność spisowa, przed tą jeszcze epoką ukończoną być powinna była, rzeczono Kommissye uznając że wszech miar słuszność takowych zażeń, i dla zapobieżenia nadal tak niesprawiedliwym uciążliwościom, polecają:

Aby rewizya spisu woyskowego w całym kraju niezawodnie w dniu 1. Marca rozpoczętą, a z dniem ostatnim Kwietnia, ukończoną została.

Aby Super-rewizya nieochybnie z dniem ostatnim Czerwca również w całym kraju ukończoną była.

Aby Kommissye Wdżkie w ciągu miesiąca Lipca, sporządziły księgi spisu woyskowego, tak iżby takowe niezawodnie na dzień 1. Sierpnia Kommissyom Rządowym Spraw Wewnętrznych i Polieyi, tudzież Woyny, po jednym exemplarzu nadesłane zostały.

Gdy powyższemi artykułami niniejszey Instrukcyi przewidziane są wszelkie przypadki, i rozwiązane wszelkie wątpliwości, iakieby w ciągu działań Delegacyow zaciągowych, Kommissyow Super-rewizyjnych i Kommissyow Wdżkich wyniknąć mogły, gdy nadto temiż artykułami wskazane zostały dostateczne środki, do zapobieżenia nie tylko wszelkiemu nieprawemu wydaniu na zaciąg, ale nawet wystawieniu mieszkańców na najmniejszą niedogodność; przeto iakiekolwiek bądź uchybienie powyższymi rozporządzeniom, lub opoznienie w szczegółach wykonania onych nad terminą wzwyż wskazane, ściąganie naysuro vszą odpowiedzialność na Kommissyę Wdżką która się onych winna stanie. Dany w Warszawie dnia 12. Lutego 1822. roku.

Radca Stanu pełniący temczasowię
obowiązki Ministra Woyny
(pod). General Dywizyi Hauke.
Radca Stanu Dyrektor Generalny
(pod). General Brygady Rautenstrauch.
Sekretarz Generalny, (pod). General
Brygady Nowicki.

Minister Prezydujący w Kommissyi
Rząd. Spraw Wewnętrznych i Polieyi
(pod). T. Mostowski.
Radca Stanu Dyrektor Generalny
Administracyi (pod). Koźmian.
Sekretarz Generalny,
(pod). Aug. Karcki.

Za zgodność Zamoyński, S.J.K.W.K.

DOD, II

D O D A T E K II.

do Nru. 8.

DZIENNIKA WOIEWODZTWA KRAKOWSKIEGO.

Nro. 3753. *Wydział Administracyjny.*

KOMMISSYA WOIEWODZTWA KRAKOWSKIEGO:

Dyrekcya Jeneralna Towarzystwa Ogniewego przekonawszy się, iż przesyłane przez Kasę Jeneralną Ogniwą pieniądze dla Pogorzalców na ręce Kommissarzy Obwodowych, niedochodzą w należyтым czasie Interessantów, którzy z tego powodu tak do Dyrekcji Jeneralney Towarzystwa Ogniewego, iako też do Kommissji Rządowej, częstokroć zanoszą zażalenia, dla zapobieżenia tey przewłoce, pragnąc oraz aby summy assygnowane jak nayspieszniej tychże interessantów dochodziły, uznała potrzebę przypadające bonifikacye dla Pogorzalców, iuż nie na ręce Kommissarzy Obwodowych, lecz wprost na ręce Pogorzalców, naydaley od dnia 1. Marca b. r. odsyłać, które na naybliższej Stacji Pocztovej wydawane im będą. Tem więc celem Kommissya Woiewodzka obwieszcza, iż interessanci, którym przypada bonifikacya za pogorzele od roku 1817. wydarżone, a których Likwidacye iuż są sporządzone, lub do 1. Marca sporządzone będą, mają zgłaszać się na pismie wprost do Dyrekcji Jeneralney Towarzystwa Ogniewego na której stacji pieniądze odebrać zyczą. Kielce dnia 15. Lutego 1822. r.

Radzca Stanu Nadzwyczajny, PREZES Wielogłowski.

Zamoyski, S. J.

Nro. 1527. *Wydział Woyny.*

KOMMISSYA WOIEWODZTWA KRAKOWSKIEGO:

Gdy działanie na zdrowiu ludzkim, tak nazwanego Magnetyzmu zwierzęcego, okazuje się dotąd równie skryte iak rzeczywiste; gdy zatem według okoliczności może być dobroczynne, albo szkodliwe, pragnąc z iedney strony zapobiedz aby lekkomyślność, lub oszukaństwo nienadużywały tey władzy nieznajomey, z drugiej nie chcąc zagraadzać rozumowanemu, albo nawet i przypadkowemu odkrywaniu tajemnic przyrodzenia, zwłaszcza gdy dotychczasowe doświadczenia przekonywają, iż nie wszyscy ludzie są zarówno działaniu Magnetycznemu podlegli, stosownie przeto do postanowienia z dnia 21. Czerwca r. 1817. Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Policji następujące w tey mierze przepisała prawidła:

1. Leczenia magnetyczne niemogą być nigdzie uskuteczniiane w Królestwie Polskiem bez pozwolenia zwierzchności mieyscowey.
2. Też leczenia magnetyczne nie mogą być przedsiębrane w celu zysku, ani za opłatą, lub wynagrodzenie pieniężne.
3. Lekarze i Chyrgowie rzeczywisci, powołani są szczególniej do uskuteczniania i zgłębiania doświadczeń magnetycznych do zdrowia ludzkiego ściągających się.

4. Inni mieszkańcy Królestwa choć nie Lekarze, mocni są czynić doświadczenia, i leczenia magnetyczne, skoro na to otrzymają zezwolenie zwierzchności miejscowej.

5. Takowe zezwolenia odmawiane nie będą osobom dojrzałego wieku, naczelnikom familii, lub właścicielom znanym z uczciwego pożycia i zdrowego rozsądku.

6. Otrzymujący pozwolenie do działań magnetycznych od władzy miejscowej, obowiązani będą teży co miesiąc składać wierną treść Dziennika swoich czynności i doświadczeń, a ta ie przez zwierzchników swoich do Kommissyi Rządowej Spraw Wewnętrznych i Policji odsyłać ma.

7. Recepty przez tak nazwanych *Jasnowidzących* zapisywane, powinny być przez przywołanego Lekarza lub Chyrurga sprawdzane; gdzieby zaś Lekarza lub Chyrurga nie było, lub gdzieby ci niechcieli być przytomni takowemu zapisywaniu recept, tam osoba przewodnicząca doświadczeniom magnetycznym i mająca na nie zezwolenie zwierzchności, może pod własną odpowiedzialnością rzeczone recepty uskuteczniać.

8. Wszelkie w tey mierze nadużycia władzy miejscowej doniesione, przez nią sprawdzane, i w miarę wykroczenia karcone, lub zakazaniem dalszych doświadczeń magnetycznych powściągnięte być mają.

Do tych więc zasad i prawideł Wóyci i Burmistrze zastosować się są obowiązani. Przed wszystkim zaś mają ściśle obowiązek zaraportować właściwym Kommissarzom Delegowanym o leczeniach przez magnetyzm aby działania te tem pewniej kontrollowane być mogły. — Kielce dnia 30. Stycznia 1822. roku.

Radca Stanu Nadzwyczajny, PREZES, *Wielogłowski.*

Zamoyski, S. J.

Listy Gończe.

Nro. 37670. Piotr Aloizy Podgorski inaczej Franciszek Demkowicz rodem z Przeorska Galicyi Austriackiey Cyrkułu Rzeszowskiego ma lat 24. religii katolickiey, żonaty, szlachcic, sposób życia z służby rządowej, ostatnie zamieszkanie jego w Wyszatyczach Galicyi Austriackiey, wzrostu miernego, twarzy pociągłej, dziobatey, nosa miernego ściągłego, oczów siwych, włosów na głowie ciemno blond kędzierzawych, miał na sobie fraczek oliwkowy, koszulę lnianą, spodnie tabaczkowe, kamizelkę w paski, boty na nogach węgierskie, zyzowaty, ma być śledzony i do Sądu Poprawczego w Lublinie odstawiony.

Nro. 3030. Jędrzey Skibiński, o rabunek obwiniony, za pomocą wylamania muru w aresztach Policji prostej Powiatu Konieckiego i rozbicie straży z dnia 24 na 25. Czerwca r. z. zbiegły, lat ma 20. wzrostu wysokiego, twarzy ściągłej, oczów piwnych, włosów ciemnych, nosa średniego, powierzchownych znaków żadnych niema, odzież jego jest surdut z sukna ciemnego sieraczkowego koszula spodnie płocienne cienkie, chustka biała perkalowa na szyi, kaftanik młakanowy perkalikowy w kwiaty żółte i zielone, kamizelka nankinowa fiakowego koloru, boty krotkie węgierskie na wywrot dobre, kapelusz nowy okrągły;

gły; ma być śledzony i pod ścisłą strażą do Sądu Policji Poprawczej Obwodu Radomskiego dostawiony.

Nro. 2597. Herszko Leybusiowicz o kradzież poszlakowany wzrostu średniego, oczu białych, włosów na głowie szpakowatych, na brodzie rudych, twarzy ściągłej i nosa, chuderlawej pici, lat około 29 mający, odzież na nim kapota z sukna swej roboty siwego stara zła kubrakiem podszyta do pasa, żupan kamletowy stary dobrego koloru jasnego niebieskiego sukna białym swej roboty do ziemi podszyty z hawtkami, kaftan z cyklamami ciemnymi w paski niebieskie i białe, z rękawami płótnem podszyty z trzema guzikami mosiężnymi pobielanymi a jednym od samego dołu kościanym, spodnie płócienné, pończochy niciane złe, trzewiki złe, czapka żydowska z czarnym axamitnym wierzchem zła, krymka zła skorzana; ma być śledzony i wrazie wykrycia do Sądu Poprawczego w Siedlcach pod strażą odstawiony.

Nro. 5240. Ewa Świątkowa lat około 40 mająca, wzrostu średnio niskiego, twarzy okrągłej śniadawej, nos mierny, oczy niebieskie małe w czerwonych powiekach chorowitych, włosy jasno blond, miała w czasie ucieczki ze wsi Pierzchałów chustkę białą na głowie w koszuli z płótna grubego, w spodnicy płóciennéj w paski czerwone; ściśle ma być śledzona i do Sądu Poprawczego w Łukowie w Wództwie Podlaskim odstawiona.

Nro. 3029. Antoni Zaczęński o kradzież obwiniony zbiegły z więzienia w Sandomierzu ma lat 24. wzrostu jest średniego, twarzy małej, nosa pociągłego, oczów czarnych, włosów podobnie czarnych, umie grać na organach, czyta i pisze po polsku, uciekł w mundurze aresztanckim z kurtki i spodni sukiennych sieraczkowych składającym się, w koszuli konopnej, czapce sukiennej konczatej, i butach pasowych na obcasach; ma być ściśle śledzony, i wrazie ujęcia do Sądu Poprawczego w Sandomierzu odstawiony.

OBWIESZCZENIE.

Sekwestrator Rządowy uwiadamia Publiczność że zajęte we dworze wsi Słupowa na satysfakcyą należną do Dziekanii Kolegiaty Wszystkich Świętych w Krakowie dziesięciny z r. 1820. zboże, iako to: ieczmienna kop 50, i owsa kop 40, w teyże wsi w dniu 12. Marca r. b. o godzinie 10. przed południem, przez publiczną Licytacją przed niżej podpisanym za gotowe pieniądze sprzedawane będzie.

w Xiażu Wielkim dnia 5. Lutego 1822. r.

Zelechowski.

OBWIESZCZENIE.

Zawiadamiam niniejszym iż w dniu 24. Lutego 1822. r. w Mieście Włoszczowy w Woiewodztwie Krakowskiem, Powiecie Kieleckim położonem, odbywać się będzie publiczna Licytacją sprzedaży pszenicy celnej korcy 100, wódki szumowej garcy 400. Produkta te zasekwestrowane zostały za niewypłacenie offiary 24 gr. z raty II. 1821. r. oraz i Wyderkaufu na dobrach Nieczanowice zaległego. Każdy

bowiem życzący sobie te produkta zakupić, ma się zaopatrzyć w gotowe kassowe pieniądze i w oznaczonym terminie i miejscu znaydować.

Nieznanowice dnia 7. Lutego 1822. roku.

Kossakowski, Sekw. Rząd.

O B W I E S Z C Z E N I E.

Dnia 10. Marca r. b. o godzinie 3. po południu 20. koni tudzież 20. wołów we dworze wsi Oxy naywięcey dającym za gotową courant monetę sprzedane zostaną. Oczym chęć licytowania mający uwiadamiają się.

Kielce dnia 15. Lutego 1822. roku.

J. K. Kowalski, Komornik.

O B W I E S Z C Z E N I E.

Podpisany od dnia 24. Czerwca 1810 roku obiał w possessyą trzech letnią, kontraktem urzędowym do dnia 24. Czerwca 1813. roku dobra Starowieyskie i Rozpierskie w Powiecie Piotrkowskim Wdztwie Kaliskiem leżące od JW. Władzłeny Sucheeki a dziś zamężney Trębski pod tę porę Pani dożywotniey tych dobr. Z powyższych lat trzech obrachonek z Dzierżawy dotąd nie nastąpił, a w ręku wymienioney Pani dożywotniey przez podpisanego wydane, zostały rewersa prywatne, lub kwity które tylko przy porachunku z pomienioney dzierżawy na pre-tensyą do kompensaty służyć mogą. Przeto zastrzega się, aby nikt takowych nie nabywał bo i już nabytych, i nabyć się mogących w żadnych rękach i w innym względzie akceptować nie będzie. Karsznice dnia 30. Stycznia 1822. r.

Ignacy Ciesliński.

O B W I E S Z C Z E N I E.

Podaje do wiadomości iż w skutek uchwały Rady familiynéy w Sądzie Po-koju Powiatu Pilickiego w opiece małoletnich po Michale, i Sorze Fiszłowicach pozostałych dzieci dnia 11. Stycznia 1820 roku zapadłéy a rezolucyą Trybunału Cywilnego I. Instancyi Wdztwa Krakowskiego w dniu 14. Lutego p. r. wydanéy zatwierdzoney, realności nieruchome do tychże Fiszłow należące w mieście Po-wiatowym Pilicy położone, iako to, dom murowany pod Nr. 178 z izbą sklepem i izdebką na piętrze na front Złp. 3000. izba na tył z komorą, piwnicą, ku-chnią, i chlewem przy spichlerzu Złp. 1500. dwie oficyny z chlewem pod ie-dnym dachem w dziedzińcu Złp. 1000. spichlerz w tymże dziedzińcu Złp. 600. domek pod Nr. 11. w Xieży ulicy położony Złp. 500. przez w sztuce biegłych przysięgłych ocenione, przez publiczną Licytacją w kancelaryi Notaryusza Ptu Pileckiego w okręgu miasta Powiatowego Pilicy na Zarzeczcu w domu dawniej Xieży Marków odbydź się mianą, w dniu 27. Lutego b. r. iako terminie sta-nowczym za gotowe pieniądze sprzedane zostaną. Chęć zatém licytowania ma-jący zaopatrzwszy się w Vadium 10 część kwoty szacunkowej wynoszące w terminie licytacji dla podania swych licytow stawić się zechcą; waronki zaś li-cytacyi każdego czasu w kancelaryi Notaryusza przeyrzeć mogą.

w Pilicy dnia 25. Stycznia 1822 roku.

Chodorowicz, N. P. P.